

A photograph of three children climbing a rope structure on a playground. The children are smiling and looking upwards. The structure consists of green ropes and orange plastic rings. The background is a clear blue sky.

COVID-19

Weinig extra aandacht bij gemeenten voor sociale ongelijkheid in sport- en bewegen

Foto: Shutterstock

Tekst: **Linda Ooms (Mulier Instituut)**

Een ruime meerderheid van de gemeenteambtenaren sport ziet dat inwoners tijdens COVID-19 minder zijn gaan sporten en bewegen. Vooral volwassenen, ouderen, chronisch zieken en mensen met een laag inkomen lijken hierbij getroffen. Sociale verschillen in sport- en beweegdeelname lijken daarmee te zijn vergroot. Toch heeft dit nauwelijks geleid tot meer aandacht voor sociale ongelijkheid in sport- en beweegdeelname binnen gemeenten. Dit blijkt uit een online vragenlijst die het Mulier Instituut vorig jaar december heeft uitgezet onder gemeenteambtenaren sport (zie verantwoording).

Sport- en bewegestimulering tijdens COVID-19

Volwassenen, ouderen, chronisch zieken en mensen met een laag inkomen zijn groepen die volgens gemeenteambtenaren sport tijdens de COVID-19-crisis minder zijn gaan sporten en bewegen, al ontbreekt onderbouwing via cijfers of onderzoeken nog. Om deze groepen (weer) aan het sporten en bewegen te krijgen, zijn in vier vijfde

van de ondervraagde gemeenten sport- en beweegactiviteiten georganiseerd, vooral door buurtsportcoaches. Een deel van deze activiteiten is aangepast aan de coronamaatregelen voor sport. Een vijfde deel van de gemeenteambtenaren sport zegt dat zij (nog) niks hebben ondernomen op dit gebied, mede omdat door de coronamaatregelen de opties voor sporten en bewegen beperkt zijn.

Aandacht voor sociale ongelijkheid in sport- en beweegdeelname nauwelijks veranderd

De waargenomen afname van sport- en beweeggedrag van inwoners tijdens COVID-19 heeft volgens twee derde van de respondenten niet geleid tot meer aandacht voor sociale ongelijkheid in sport- en beweegdeelname binnen hun gemeente. De voornaam-

ste reden hiervoor is dat de gemeente hier al vóór COVID-19 aandacht aan besteedde. Bij een tiende van de gemeenten heeft de COVID-19-crisis wel geleid tot meer aandacht voor sociale ongelijkheid in sport- en beweegdeelname. Enerzijds omdat COVID-19 het probleem zichtbaarder heeft gemaakt, anderzijds doordat nu meer ingezet wordt op sport- en bewegestimulering van bepaalde doelgroepen, zoals kinderen en ouderen. Slechts enkelen (2%) geven aan dat de aandacht minder is geworden omdat door de coronamaatregelen de organisatie van sport- en beweegactiviteiten maar beperkt mogelijk is. 16 procent weet niet of de aandacht voor sociale ongelijkheid in sport- en beweegdeelname binnen hun gemeente is veranderd. Zij hebben daar geen goed zicht op.

Nog weinig extra (beleids) maatregelen ingezet

Bijna twee derde van de ondervraagde gemeenten heeft geen extra (beleids)maatregelen genomen om sociale ongelijkheid in sport- en beweegdeelname door COVID-19 te voorkomen of verminderen. De helft hiervan is dat ook in de toekomst niet van plan. Dit komt doordat er al beleid is dat hierin voorziet of doordat men denkt dat COVID-19 deze ongelijkheid niet heeft vergroot. Volgens een op de tien ondervraagde gemeenteambtenaren sport zijn wel extra (beleids)maatregelen genomen. Dit hebben ze gedaan door bestaand beleid uit te voeren, door buurt-sportcoaches in te zetten voor specifieke doelgroepen en via aangepast sport- en beweegaanbod (bijvoorbeeld balkonlessen voor ouderen). Een kwart weet niet of er (extra) (beleids)maatregelen zijn genomen.

“Bijna twee derde van de ondervraagde gemeenten heeft geen extra (beleids)maatregelen genomen om sociale ongelijkheid in sport- en beweegdeelname door COVID-19 te voorkomen of verminderen”

En hoe nu verder?

Op zowel landelijk als lokaal niveau zijn er duidelijke aanwijzingen dat verschillende (sub)groepen in de bevolking minder zijn gaan sporten en bewegen. De sociale verschillen in sport- en beweegdeelname lijken daarmee te zijn vergroot. Mensen die niet of weinig sporten en bewegen hebben een verhoogd risico op allerlei gezondheidsproblemen, waaronder COVID-19. Daarnaast is de verwachting dat mensen die minder

zijn gaan sporten en bewegen, hun oude sport- en beweeggedrag na COVID-19 niet zomaar weer oppakken. Het is dus belangrijk dat gemeenten hierop inspelen en minder actieve inwoners extra ondersteunen om sporten en bewegen weer op een goede en veilige manier op te bouwen. Op deze manier kunnen de toegenomen sociale verschillen in sport- en beweegdeelname, en de daarmee gepaard gaande gezondheidsrisico's, worden verkleind.

Verantwoording

Het Mulier Instituut doet samen met de Radboud Universiteit onderzoek naar sociale ongelijkheid in sport- en beweegdeelname tijdens COVID-19. Voor dit onderzoek heeft het Mulier Instituut samengewerkt met VSG. Via het VGS-panel is in december 2020 een online vragenlijst met gesloten en open vragen uitgezet onder 355 gemeenten. De vragenlijst is ingevuld door de verantwoordelijke van de sportafdeling (n=129). De verzamelde data zijn gewogen naar stedelijkheid van gemeenten en vormen een goede afspiegeling van de Nederlandse gemeenten.

Radboud Universiteit

